

Emilie Yvonne Berger
Berger

Ami ALTINOK
M. Altınok

21.04.2014
Ziya Ördemir
Botanik M.Ü.
(Amir)

Dahir Akyürek
Dahir Akyürek

GEREKÇE

Hızla gerçekleşen bilimsel ve teknolojik ilerlemelerin ekonomik hayata yansımaları, bireylerin ve toplumların yaşamını sosyal ve kültürel bakımdan derinden etkilemiştir. Nüfus artışıyla birlikte, bireylerin isteklerinin artması ve ihtiyaçlarının çeşitlenmesi, ürün ve hizmetlere olan talebi yükseltmiş, ithal mallara ulaşmanın kolaylığı ve moda kavramının küreselleşmesi, bireylerin üretim ve tüketim tercihlerinin yanında önceliklerinin de tamamen değişmesine neden olmuştur.

Genel olarak “Bir grup insanın ortak hayat tarzı şeklinde” tanımlanan kültür, bir milleti diğerlerinden farklı kılan yaşam biçimleri ve her milletin kendisine has olan millî değerleridir. Geçmişten günümüze somut kültürel unsurların yanında, somut olmayan ve topluluklar tarafından kuşaktan kuşağa aktarılan uygulamaları, temsilleri, ifadeleri, bilgiyi ve becerileri içeren her türlü unsur da kültürel miras olarak kabul edilir. Kültürel miras topluluklara aidiyet ve devamlılık duygusu sağlamakta, diğer yandan üretkenliği ve refahı teşvik etmekte, doğal ve sosyal çevrenin yönetimine katkı sağlamakta ve gelir yaratmaktadır

Kültürel miras, bir toplumun genel belleği olmasının yanında; bir kültürün varlığını sürdürebilmesi ve özelliklerini gelecek kuşaklara aktarabilmesi açısından çok önemlidir. Küreselleşme ile birlikte, yerele özgü olan ve özgünlüğünden çok şey kaybetmemiş kültür unsurlarının da korunması ve ortaya çıkarılması toplumun geleceği açısından büyük fayda sağlayacaktır. Türkiye’de kültürel mirasın başında gelen ve kaybolma tehlikesi ile karşı karşıya kalan geleneksel mesleklerin belirlenmesi çalışmaları devam etmektedir.

Otomasyon sistemlerinin yarattığı ölçek ekonomisi bir yandan üretim miktarını ve ürün çeşitliliğini artırırken, diğer yandan birim üretim maliyetini ve satış fiyatını önemli ölçüde düşürmüştür. Daha açık bir ifadeyle, kısa sürede üretilebilen adeta sonsuz çeşitlilikteki ürünler ile emek-sabır gerektiren ve daha uzun bir üretim sürecine ihtiyaç duyan geleneksel Türk el sanatları ürünlerinin rekabetinden, soğuk ve ruhsuz “seri üretim ürün ve tasarımlar” kazançlı çıkmıştır. Bu durum karşısında geleneksel sanatkârların karşı karşıya bulunduğu ticari sorunların ortadan kaldırılması gerekmektedir.

Bu süreçte, geleneksel Türk el sanatları olarak da ifade edilebilen kültürel ve sanatsal değeri bulunan tarihi mesleklerden birçoğu, çeşitli nedenlerle kaybolmuş, çok azı ise büyük fedakârlıklarla halen sürdürülmeye çalışılmaktadır. Son yarım yüz yılda, usta-çırak ilişkisi çerçevesinde yürütülen bu meslek türlerinin adeta yok olma riski ile karşı karşıya kalmasının birçok sebebi bulunmaktadır. Sanatkârların yaşlanması ve sağlık sorunlarının olması, gençlerin bu meslekleri tercih etmemeleri mesleklerin sürdürülebilirliğini ortadan kaldırmaktadır.

Tüm bu nedenlerle, günümüzde kaybolmaya yüz tutmuş tarihi meslekleri sürdüren sanatkârların karşı karşıya bulunduğu finansman, pazarlama/satış, hukuki/mevzuat, insan kaynakları/istihdam ve üretim/teknoloji ile ilgili sorunlarının ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılması yararlı olacaktır.

Sıra	Hammadde	Geleneksel, Kültürel veya Sanatsal Değeri Olan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslek Kolları
1	AHŞAP	1) Oymacılık (Necarlık) 2) Kakmacılık 3) Nalın Yapımı 4) Takunya Yapımı 5) Rölyef Yapımı 6) Sedef Kakmacılık 7) Külekçilik 8) Şimşir Tarak Yapımı 9) Tahta Kaşıkçılık 10) Haratlık 11) Bastonculuk 12) Asa Yapımcılığı 13) Beşik Yapımı
2	CAM	1) Camaltı Resim 2) Hareli Cam Yapımı (Çeşm-i Bülbül) 3) Minecilik 4) Üfleme Cam Yapımı 5) Vitray Yapımı
3	DERİ	1) Debbaglık 2) Tabaklık 3) Sepicilik
4	DERİ	1) Çarıkçılık 2) Yemenicilik
5	DERİ	1) Köşgerlik 2) Sayacılık 3) Kavaflık
6	HAYVAN VE BİTKİ ATIKLARI	1) Hasırcılık 2) Sepetçilik, Sepet Örucülüğü 3) Süpürge Yapımı 4) Sap Örucülüğü ve Süslemeciliği 5) Sapçılık 6) Kıtıkçılık
7	HAYVAN VE BİTKİ ATIKLARI	1) Tiftikçilik 2) Yüncülük 3) Keçecilik
8	HAYVAN VE BİTKİ ATIKLARI	1) Kemik İşleri
9	HAYVAN VE BİTKİ ATIKLARI	1) Kök Boyacılığı
10	İPLİK/TEKSTİL	1) Dantel Örmek 2) Firkete Oyacılığı 3) İğne Oyacılığı 4) Kastamonu Çarşaf Bağlama 5) Mekik Oyacılığı 6) Tığ Oyacılığı 7) İşlemecilik 8) Nakışçılık 9) Pikoculuk
11	İPLİK/TEKSTİL	1) Yazmacılık
12	İPLİK/TEKSTİL	1) Yorgancılık 2) Hallaçlık
13	İPLİK/TEKSTİL	Geleneksel Dokumacılık (1) Beledi Dokuma 2) Çember ve Mahrama Dokuma 3) Dastar Dokuma 4) Denizli Bezi Dokuma 5) Ehram Dokuma 6) Elpek Bezi Dokuma 7) Heybe Dokuma 8) İpek Çarşaf Dokuma 9) İpek Dokuma 10) Kemha Dokuma 11) Keşan Dokuma 12) Keten Dokuma 13) Mekikli Dokumacılık 14) Muğla Dokuma 15) Mutfak İşleri 16) Peşkir Dokuma 17) Şal-Topik Dokuma 18) Şayak Dokuma 19) Şile Bezi 20) Kastamonu El Dokumacılığı 21) Kendir Dokuma)
14	İPLİK/TEKSTİL	Geleneksel Halı ve Kilim Dokumacılığı (1) Cıcim Dokumacılığı 2) Tülü Dokuma 3) Yaygı Yapımı 4) Sumak Dokuma 5) Zili Dokuma 6) Savan Dokuma 7) Urgancılık)
15	İPLİK/TEKSTİL	1) El Örgücülüğü 2) Çorap Örucülüğü
16	MADEN	1) Bakırcılık 2) Kalaycılık 3) Tombakçılık
17	MADEN	1) Bileycilik 2) Bıçakçılık
18	MADEN	1) Nalbantlık
19	MADEN	1) Telkari Yapımı 2) Kazaziye Yapımı 3) Mıhlamacılık 4) Sadekarlık 5) Savatçılık 6) Kalemkarlık
20	MADEN	1) Sobacılık

21	TAŞ	1) Oltu,Lüle, Kehribar vb. Taş İşlemeciliği 2) Hacıbektaş Taşı İşlemeciliği 3) Mimari Eleman (Taş) İşlemeciliği 4) Sarımsaklı Taşı İşlemeciliği
22	TOPRAK	1) Çanakçılık 2) Çömlekçilik
23	TOPRAK	1)Çinicilik
24	HAMMADESİ KARIŞIK OLAN EL SANATLARI	1) Kolan Eşya (Yassı Kemer) Yapımcılığı 2) Hamutçuluk 3) Kedenecilik 4) Saraçlık 5) Semercilik 6)Kürtüncülük 7) Koşumculuk 8) Eyercilik
25	HAMMADESİ KARIŞIK OLAN EL SANATLARI	1) At Arabacılığı, Faytonculuk ve Kağnıcılık
26	HAMMADESİ KARIŞIK OLAN EL SANATLARI	1) Gramofon Tamirciliği 2) Halk Çalgıları Yapımı
27	HAMMADESİ KARIŞIK OLAN EL SANATLARI	1) Ebru, Hat ve Tezhip Sanatkârlığı 2) Nakkaşlık
28	HAMMADESİ KARIŞIK OLAN EL SANATLARI	1) Osmanlı Kilitçiliği
29	HAMMADESİ KARIŞIK OLAN EL SANATLARI	1) Folklorik Bebek Yapımı 2) Gölge Oyunları Tiplemeleri Yapımı
30	HAMMADESİ KARIŞIK OLAN EL SANATLARI	1) Ciltçilik